

Postoje české veřejnosti k zaměstnávání cizinců – březen 2016

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v16-03</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>7. – 14. 3. 2016</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraje (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1079</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OV.46, OV.49</i>
Zveřejněno dne:	<i>18. dubna 2016</i>
Zpracovala:	<i>Naděžda Čadová</i>

V rámci svého březnového šetření CVVM zkoumalo názory české veřejnosti na to, jak by se mělo přistupovat k zaměstnávání cizinců. Konkrétně šetření zjišťovalo obecný postoj občanů k zaměstnávání cizinců a dále i některé dílčí názory na tuto problematiku, na které se zaměřila baterie výroků, s nimiž respondenti vyjadřovali buď souhlas, nebo nesouhlas.

Tabulka 1: Zaměstnávání cizinců v ČR¹ (%)

	5/2003	3/2008	3/2009	3/2010	3/2011	3/2012	3/2013	3/2016
rozhodně ano	5	11	7	9	7	8	8	4
spíše ano	40	57	48	46	48	42	42	30
spíše ne	35	21	28	31	31	33	35	39
rozhodně ne	9	4	8	8	8	9	8	18
neví	11	7	9	6	6	8	7	9
ano/ne	45/44	68/25	55/36	55/39	55/39	50/42	50/43	34/57

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost*, 7. – 14. 3. 2016, 1079 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

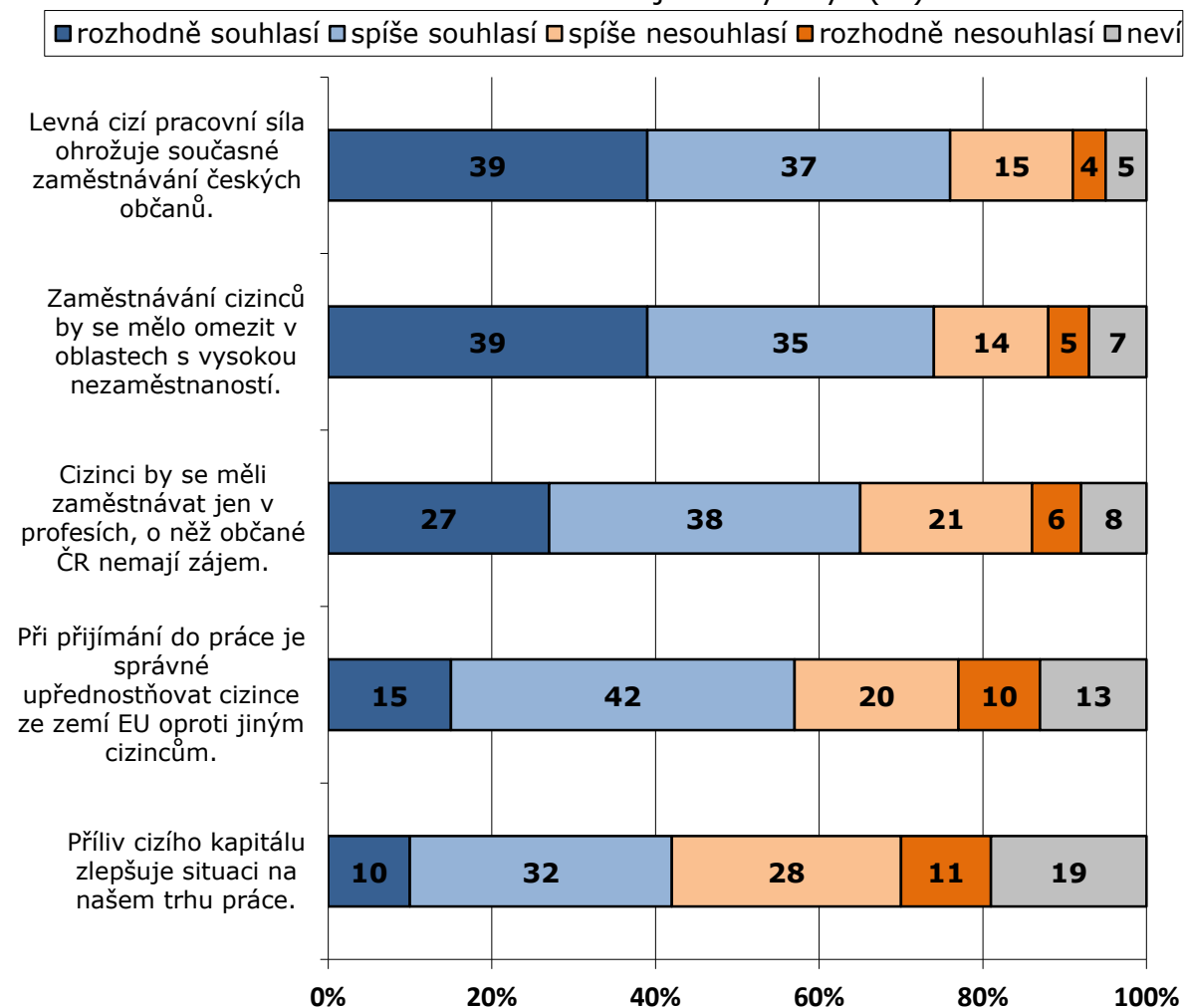
¹ Otázka: „Domníváte se, že je správné zaměstnávat cizince v ČR? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“

Pokud jde o obecný postoj veřejnosti k zaměstnávání cizinců (viz tabulku 1), více než třetina občanů (34 %) to považuje za správné, zatímco necelé tři pětiny (57 %) vyjadřují názor opačný.

Současná podpora zaměstnávání cizinců je výrazně nižší, než byla v minulosti. V porovnání s rokem 2013, kdy byla otázka do výzkumu CVVM zařazena naposledy, zastává názor, že je správné zaměstnávat cizince v ČR, o 16 procentních bodů nižší. Celkově je tak podíl zastánců zaměstnávání cizinců v ČR nejnižší za celé sledované období, tj. od roku 2003.

Podrobnější analýza ukázala, že podpora zaměstnávání cizinců roste se stupněm dokončeného vzdělání a se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně domácnosti respondenta. Relativně vyšší podporu zaměstnávání cizinců šetření zaznamenalo také mezi vysoce kvalifikovanými odbornými nebo vedoucími pracovníky, Pražany, dotázanými, kteří současnou ekonomickou situaci ČR hodnotí jako dobrou, lidmi, kteří se na pravolevé škále politické orientace řadí na pravici, a voliči ODS. Naopak nesouhlas se zaměstnáváním cizinců častěji zazníval od obyvatel Moravskoslezského kraje, respondentů, kteří současnou ekonomickou situaci v ČR hodnotí jako špatnou, lidí hlásících se k levici a rozhodnutých nevoličů bez preferované strany.

Graf 1: Souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky? (%)²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost*, 7. – 14. 3. 2016, 1079 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

² Otázka: „Souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky:“ Znění výroků viz graf 1.

Postoje české veřejnosti k zaměstnávání cizinců na českém trhu práce jsme mapovali také prostřednictvím souhlasu či nesouhlasu s baterií výroků (viz graf 1 a tabulku 2). Výsledky ukazují, že tříčtvrtinová většina českých občanů se kloní k názoru, že cizí levná pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů (76 %) a že zaměstnávání cizinců by se mělo omezit v oblastech s vysokou nezaměstnaností (74 %). Téměř dvoutřetinovou většinou (65 %) převažuje i mínění, že cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o které čeští uchazeči o práci nemají zájem. V otázce, zda by při přijímání do práce měli být upřednostňováni cizinci ze zemí EU před ostatními, vyjadřuje souhlas nadpoloviční většina české veřejnosti (57 %). Poněkud rozporuplně vnímali dotázaní občané výrok, že příliv cizího kapitálu zlepšuje situaci na našem trhu práce, když souhlas s ním vyslovilo 42 % respondentů a nesouhlas 39 %.

Tabulka 2: Souhlas/nesouhlas s výroky (%)

	5/03	3/08	3/09	3/10	3/11	3/12	3/13	3/16
Levná cizí pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů.	83/12	66/28	78/17	81/14	81/16	78/19	81/17	76/19
Zaměstnávání cizinců by se mělo omezit v oblastech s vysokou nezaměstnaností.	81/12	69/20	78/14	76/15	76/18	78/16	79/17	74/19
Cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o něž občané ČR nemají zájem.	63/28	62/30	66/26	63/29	68/27	69/26	69/27	65/27
Při přijímání do práce je správné upřednostňovat cizince ze zemí EU oproti jiným cizincům.	29/54	37/49	41/45	42/42	48/42	46/42	38/54	57/30
Příliv cizího kapitálu zlepšuje situaci na našem trhu práce.	58/26	59/20	53/25	53/27	52/34	52/33	52/36	42/39

Pozn.: Údaje v procentech, dopočet do 100 % ke každé dvojici tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Při srovnání aktuálních výsledků s data z předchozích let vidíme, že u většiny sledovaných položek došlo k významnému posunu. Nejvýraznější změnu jsme přitom zaznamenali v případě výroku, že při přijímání do práce je správné upřednostňovat cizince ze zemí EU oproti jiným cizincům, kde narostl podíl souhlasících o 19 procentních bodů, který je tak v současnosti nejvyšší od roku 2003, kdy byla otázka do výzkumu CVVM zařazena poprvé. K výraznějšímu poklesu podílu souhlasících (o 10 procentních bodů) naopak došlo v případě výroku, že příliv cizího kapitálu zlepšuje situaci na našem trhu práce. Souhlas s tímto výrokem je tak dosud (tj. od roku 2003) nejnižší. Mírný pokles souhlasících (o 5 procentních bodů) je patrný také v případě tvrzení, že levná pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů a že zaměstnávání cizinců by se v oblastech s vysokou nezaměstnaností mělo omezit. O něco menší podíl souhlasících (pokles o 4 procentní body) je patrný také v případě výroku, že cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o něž občané ČR nemají zájem.